

Asia: VN/12230/2024

Hallituksen esityksen luonnos laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Logistiikkayritysten Liiton 27 jäsentä ovat suuria logistiikkayrityksiä, joiden erikoisalaa ovat kuljetusjärjestelmät, terminaali- ja varastotoiminnot sekä logistiikan kokonaisjärjestelmät. Jäsenyritysten yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2023 oli yli miljardi euroa. Liitto on perustettu vuonna 1951 nimellä Tavaralinjat.

Toimitusketjujen häiriöttömyys edellyttää tehokkaita logistiikkaprosesseja, joissa digitalisaatio on tärkeä työkalu. Logistiikka-alalla isommat yritykset, joita suurin osa Logistiikkayritysten Liiton jäsenistä on, tyypillisesti johtavat kehitystä. Pienemmät kytkeytyvät isojen yritysten tai asiakkaiden järjestelmiin. Digitaalisen tiedon hyödyntäminen on kuitenkin kasvussa myös pienemmissä kuljetusyrityksissä, vaikkakin hyödyntämisen aste vaihtelee.

Logistiikkayritysten Liitto on ollut avainasemassa logistiikan sähköisten palvelujen edistämisessä jo vuodesta 2009, mukaan lukien sähköisten rahtikirjatietojen ja kuljetustilaustietojen käyttöönotto. Suomessa liiton jäsenten hoitamien tavarankuljetuksen lähetystiedoista reilusti yli 95 prosenttia siirtyy sähköisesti. Esimerkiksi vuonna 2011 vastaava luku oli alle 40 prosenttia. Liiton tahtotila on, että Suomesta tulee sähköisten toimitusketjujen edelläkävijämaa, jossa kaikki kuljetustilaustiedot välittyvät sähköisesti. Useat liiton jäsenyrityksistä tavoittelevat kokonaan paperitonta toimitusketjua.

Logistiikkayritysten Liitto pitää tervetulleena lakiuudistusta, joka selkiyttää Fintrafficin, Väyläviraston ja Traficomin rooleja liikenteen digitalisiin tietopalveluihin liittyvien tehtävien hoitamisessa. Asiakasnäkökulmasta on perusteltua, että kolmen yhteyspisteen sijaan yhteyspisteitä olisi jatkossa yksi.

Samalla tulee kuitenkin varmistaa riittävät resurssit tehtävien hoitamiseen sekä Fintrafficissa että viranomaispuolella.

Digitalisaation mahdollisuudet liikennejärjestelmän ja liikenteen sujuvuuden kehittämisessä tulee hyödyntää täysimääräisesti. Kuljetusalalle tärkeää on tie- ja liikennetiedon saatavuus ja reaaliaikaisuus. Ajantasainen tilannekuva parantaa kuljetusten ennustettavuutta. Häiriötilanteiden hallinnalla on iso merkitys kuljetusten sujuvuudelle. Suomessa talven sää- ja keliolosuhdetiedoilla on erityistä merkitystä myös liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

On erittäin hyvä, jos olosuhdetietoihin panostamalla saadaan esityksessä ennustetun mukaisesti tehostettua väyläomaisuuden hallintaa sekä alennettua tienpidon ja tie- ja katuverkon talvihoidon kustannuksia.

Kuljetusalan näkökulmasta on tärkeää, että tieto vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurista tai infraan liittyvistä palveluista on saatavilla dataa maksutta.

On yleisesti tärkeää, että asiointi viranomaisten kanssa on digitaalista ja että datan hyödyntäminen lisääntyy ja monipuolistuu Suomessa. Sähköisen asioinnin viranomaisten kanssa (kuten kuljetusten seuranta, luvat ja ilmoitukset) tulee olla vaivatonta. Tiedonkulun viranomaisten välillä tulee toimia, ettei samaa tietoa tarvitse toimittaa useaan kertaan eri viranomaistahoille.

Rahtitietojen jakamisen tulee perustua vapaaehtoisuuteen. Yrityskohtaisten rahtitietojen jakamista ei voida edellyttää.

Digitaalisten standardien kehittämisen tulee perustua logistiikka-alan ja elinkeinoelämän tarpeisiin, ja kehittämisen lähtökohtana tulee olla kansainväliset standardit. Logistiikkaketjussa datan laadulla ja oikea-aikaisuudella on kuljetuksen tilaajalla iso vastuu.

Logistiikkayritysten Liitto näkee digitalisaation keskeisenä keinona myös liikenteen päästöjen vähentämisessä.

Nietola Outi
Logistiikkayritysten Liitto ry